

Betreft: Toelichting bij Statuten en Procedure Hulp en Recht
Kenmerk: \H&R\Toelichting-011
Datum: 27 september 2007

Inleiding

In 1995 heeft de bisschoppenconferentie van de RK Kerk in Nederland de publieke kerkelijke instelling 'Landelijke Instelling Hulp en Recht na seksueel misbruik in pastorale relaties' opgericht, alsmede een procedure vastgesteld voor de behandeling van klachten. De procedure is in 2002 gewijzigd. Sindsdien hebben zich ontwikkelingen voorgedaan die aanleiding hebben gegeven om deze procedure opnieuw en thans aanmerkelijk te wijzigen.

De belangrijkste wijzigingen thans betreffen het schrappen van de bepaling van niet ontvankelijkheid wegens overlijden van de aangeklaagde, omdat in het verleden is gebleken dat deze bepaling ten onrechte de weg afsloot voor een onderzoek in die zaken waarin het wel degelijk gewenst was de feiten te onderzoeken en tot advisering te komen. Verder is de mogelijkheid ingebouwd om een klacht langs informele weg af te handelen en is de procedure meer transparant gemaakt. Tenslotte zijn de verantwoordelijkheden van de verschillende organen geformuleerd en is de definitie van seksueel misbruik en de kring van daders verbreed. Hiermee sluit de procedure beter aan bij de Nederlandse civiele rechtspraktijk zonder overigens het kerkelijk kader te verlaten.

1. Positie instelling 'Hulp en Recht'

De kerkelijke instelling 'Hulp en Recht' is een kerkelijke rechtspersoon van de Rooms Katholieke Kerk in Nederland, die op grond van artikel 2:2 Burgerlijk Wetboek rechtspersoonlijkheid bezit naar Nederlands recht. De bisschoppenconferentie heeft over de oprichting van de instelling overleg gehad met de Conferentie Nederlandse Religieuzen (KNR), die in de huidige statuten een van de bisschoppen afgeleide rol hebben. In de praktijk bestaat er sinds jaar en dag een zelfstandige relatie van Hulp en Recht met de KNR en de daarbij aangesloten orden en congregaties. De KNR treedt op als belangenbehartiger van (de oversten van) orden en congregaties in Nederland doch heeft geen formeel mandaat om deze juridisch rechtsgeldig te binden. Niet alleen voor slachtoffers, ook voor de RK Kerk in Nederland als geheel is het van belang dat met betrekking tot het voorkomen van seksueel misbruik en de behandeling van klachten sprake is van uniform beleid. Om die reden en gelet op de gegroeide praktijk is ervoor gekozen om in de statuten de relatie met zowel de bisschoppenconferentie als de KNR rechtstreeks te laten zijn.

Hulp en Recht heeft een bestuur dat wordt benoemd door de bisschoppenconferentie (artikel 4 statuten). Nieuw in dit artikel is de bepaling dat een bestuur dat niet meer uit het statutair vereiste aantal leden bestaat, desalniettemin geldig kan besturen, zelfs als nog maar sprake is van één bestuurslid. Alhoewel deze situatie op zich hoogst ongewenst is, is zij naar burgerlijk recht gangbaar en ook noodzakelijk voor het (blijven) functioneren van de instelling. Evenwel, om aan deze niet aanbevelenswaardige situatie zo spoedig mogelijk een eind te kunnen maken, is aan de bisschoppenconferentie de bevoegdheid

gegeven om voor aanvulling van het bestuur zorg te dragen in het geval het bestuur niet binnen drie maanden voor aanvulling van de bestaande vacature(s) zelf aan die plicht heeft voldaan.

2. Taken en begrippen

Hulp en Recht heeft als taken het bieden van hulp en recht aan slachtoffers van seksueel misbruik in de Nederlandse Kerkprovincie en om daarnaast bisschoppen en oversten gevraagd en ongevraagd te adviseren over maatregelen die ertoe strekken seksueel misbruik tegen te gaan. Bij de oprichting van Hulp en Recht is ervoor gekozen om deze instelling niet alleen te laten functioneren als vooronderzoeker in de zin van het Wetboek van kerkelijk recht (de Codex Iuris Canonici, verder te noemen: de Codex, afgekort: CIC) – namelijk bij vermoeden van overtreding van een kerkrechtelijk misdrijf - doch ook klachten over seksueel misbruik te laten onderzoeken welke niet onder de kerkrechtelijke bepalingen vallen.

Seksueel misbruik is breed gedefinieerd, ook verbale uitingen vallen eronder.

Het bundelen van deze nogal verschillende taken én het feit dat bisschoppen en oversten in Hulp en Recht samenwerken is zeer belangrijk en maakt dat adequaat en met kennis en ervaring kan worden opgetreden. Hulp en Recht moet garant staan voor een kwalitatief goed en objectief onderzoek naar de feiten waarvan de uitkomst ten grondslag ligt aan het advies aan de bisschop of overste. Deze blijven zelf eindverantwoordelijk voor de beslissing over de al of niet gegrondheid van een klacht en de beslissing over eventueel te nemen maatregelen. Tijdens het onderzoek biedt Hulp en Recht zowel juridische hulp als pastorale begeleiding aan klager. Daarnaast adviseert Hulp en Recht met als doel misbruik te voorkomen. Daarmee is de instelling op zich een uniek gegeven.

3. Definitie seksueel misbruik

De Codex kent geen definitie van 'seksueel misbruik'. Canon 1395 CIC geeft de omschrijving van een 'misdrijf' dat samenhangt met seksualiteit, te weten: het leven in concubinaat of het zondigen tegen het zesde gebod van de Decaloog, waarbij in de tweede paragraaf een strafverzwaring wordt opgenomen als het minderjarigen (< 16 jaar) betreft. Deze canon is echter geschreven vanuit de plichten die clerici op zich hebben genomen en niet vanuit de positie van het eventuele slachtoffer. Clerici dienen vanwege hun celibaatsverplichting in algemene zin alles te vermijden dat 'hoewel niet ongepast, toch vreemd is' (canon 285 CIC) en ook de nodige voorzichtigheid te betrachten ten opzichte van personen die 'hun verplichting tot het bewaren van de onthouding in gevaar kan brengen of aan de gelovigen ergernis kan geven' (canon 277 paragrafen 1 en 2 CIC). Het schenden van deze verplichtingen en/of het handelen in strijd met canon 1395 CIC is echter nog niet per definitie 'seksueel misbruik'. Daartoe moet sprake zijn van onvrijwilligheid aan de kant van het slachtoffer. Indien het seksueel misdrijf een minderjarige betreft, wordt overigens diens onvrijwilligheid zonder meer aangenomen.

Boek VI, titel VI van de Codex omschrijft de 'misdrijven tegen het leven en de vrijheid van een mens' en de eerstgenoemde canon noemt in deze categorie (onder andere) het verminken of ernstig verwonden van mensen. Ernstige vormen van seksueel misbruik zijn een vorm van (lichamelijke) mishandeling, zodat deze (ook) begrepen kunnen worden onder canon 1397 CIC. Het betreft een heel algemene regel waaruit de Nederlandse RK Kerkprovincie strafbare feiten afleidt, zoals die in de maatschappelijke context in

Nederland gelden. Deze gelden dan niet alleen voor priesters, doch ook voor anderen (diakens, pastoraal werk(st)ers en leken). Dat de Codex zich exclusief richt op priesters is niet vreemd. Gelet op de kerkrechtelijke relatie tussen een bisschop en een priester is de bisschop de enige figuur die over de priester formeel zeggenschap heeft, en dit wordt in de Codex universeel geregeld. De wegzending van religieuzen is een zaak van het instituut (canon 695 CIC).

De Catechismus van de Katholieke Kerk formuleert bij het zesde gebod een aantal begrippen die betrekking hebben op seksualiteit, zoals (on)kuisheid, ontucht en verkrachting, die een bron van zware ergernis zijn wanneer daar jongeren bij zijn betrokken. Het betreft hier tevens morele begrippen die (mede) een richting kunnen geven bij de beoordeling of sprake is van seksueel misbruik.

Onder het begrip 'seksueel misbruik' vallen ook allerlei gedragingen die weliswaar geen misdrijf vormen doch wel de integriteit van mensen aantasten en in die zin een onveilige (werk)sfeer creëren. Het kan gaan om grensoverschrijdende lichamelijke gedragingen (aanrakingen in de vorm van betasten of betast willen worden, 'vriendschappelijke' klopjes op schouders en andere plaatsen etc.) en om grensoverschrijdende verbale uitingen (toespelingen, suggesties, opmerkingen e.d. met een seksuele inhoud of lading). Dergelijk gedrag wordt door daders gemakkelijk gebagatelliseerd en is voor degene die het moet ondergaan emotioneel belastend. Of sprake is van seksueel misbruik en hoe ernstig dit is, is een vraag die men niet aan de dader en het slachtoffer kan overlaten. De pleger zal per definitie de ernst van zijn of haar gedrag relativeren, degene die het ondergaat kan door persoonlijke omstandigheden heftiger reageren. Hoe gedragingen in dit verband opgevat moeten of kunnen worden hangt dus sterk af van de omstandigheden van het geval, de personen die het betreft etc. Dit neemt niet weg dat op grond van feiten en omstandigheden vast kan worden gesteld dat bepaalde gedragingen de grenzen van fatsoen overschrijden. Als dit niet specifiek in de Codex geformuleerd is, kan uit alles wat het Evangelie ons leert, gedestilleerd worden dat het niet de bedoeling is dat de een de ander vernedert door te refereren aan seksualiteit.

4. Kring van aan te klagen personen

De kring van personen over wier gedrag bij Hulp en Recht geklaagd kan worden is breed, breder dan voorheen. In een gezamenlijke vergadering van bisschoppen en afgevaardigden van de KNR (gehouden op 9 mei 2006) is besloten om alleen die zaken waarin een schadevergoeding is uitgekeerd door de ordinarius of overste voor te leggen aan de schadecommissie van Aegon, waarin een onderzoek door de BAC heeft plaatsgevonden. In deze regeling is aansluiting gezocht bij de kring van daders waarvoor de Kerk naar het civiele recht een verplichting draagt. De kring van aangeklaagden betreft een ieder die betaald of onbetaald werkzaamheden verricht in een kerkelijke instelling van de RK Kerk in Nederland. Het gaat dus niet meer alleen om pastorale beroepskrachten zoals priesters, diakens en pastoraal werk(st)ers, maar ook om bijvoorbeeld dirigenten en organisten, kosters en andere leken die betaald of onbetaald werkzaam zijn in de RK Kerk in Nederland. Naast deze juridische overweging is in de afgelopen jaren gebleken dat er ook klachten zijn binnengekomen uit deze bredere kring van daders waarin bij gebreke van bevoegdheid Hulp en Recht geen onafhankelijk onderzoek kon aanbieden. Deze gang van zaken werd breed als niet gewenst ervaren.

Met de verbreding van de kring van aangeklaagden sluit Hulp en Recht in de definiëring van daders aan bij de kring van verzekerden in de vorige (en in de huidige) collectieve

verzekeringsspolis (WA) van de RK Kerk. Er moet overigens wel altijd een duidelijke relatie bestaan tussen de gedragingen (de onheuse bejegening) en het functioneren in de organisatie. Bij priesters wordt die relatie al spoedig aangenomen, bij de andere categorieën is sprake van een beoordeling per geval en zal de conclusie dat feitelijk géén sprake is van een directe relatie tussen het foutieve gedrag en het werkverband in een aantal gevallen zeker getrokken kunnen worden.

De Codex kent specifieke bepalingen ten aanzien van straffen en maatregelen waar het priesters betreft, voor de overige groepen gelden de meer algemene (vage) normen. De procedure bestrijkt derhalve een breed terrein en somt maatregelen op die mogelijk zijn. Per categorie van personen en per feitelijk geval zal de BAC dienen te bekijken wat passend is.

5. Meldingen

In de regeling is ervoor gekozen primair de procedure voor de klachtbehandeling goed op te zetten, zijnde een kerntaak van Hulp en Recht. Het is in het belang van de kerk en klager om aan deze taak volwaardig te voldoen. De hulpverleningstaak (juridisch en pastoraal) is even belangrijk, maar moet wel worden geplaatst binnen het verband van en ter ondersteuning van de klachtprocedure. In geval van melding bij het meldpunt van Hulp en Recht wordt in overleg met de melder zorgvuldig bekeken welke vorm van hulp en/of begeleiding gepast is in de concrete omstandigheden (zie artikel 3.2 procedure). Een en ander zal afhankelijk zijn van de concrete omstandigheden van het geval en overigens gelden hier de normale regels op de vakgebieden van pastoraat, psychologie en recht. Dat wil zeggen dat in de procedure niet nader wordt gespecificeerd wat dit betekent, omdat dit vanuit de genoemde vakgebieden genoegzaam bekend wordt verondersteld, ingekaderd bovendien door wettelijke regelingen en beroeps- en gedragscodes.

6. Uitzonderingen op de regel

De formele procedure vangt gewoonlijk aan met een klaagschrift, zodat het in principe de klager is die bepaalt of een procedure wordt gevoerd. Indien een klacht wordt ingediend bij een ordinarius of overste geleidt deze de klacht door naar de instelling. In elk geval schakelt de ordinarius of overste de voorzitter van de BAC in indien sprake is van zodanig ernstige feiten dat tot zelfstandig handelen overeenkomstig het kerkelijk recht moet worden overgegaan, onverminderd de taken en bevoegdheden van het Openbaar Ministerie in Nederland. Het feit dat aan slachtoffers van seksueel misbruik hulp en recht wordt geboden blokkeert niet de bestaande wettelijke bevoegdheden van de ordinarius of overste zelf.

In het geval melding wordt gedaan bij de meldpuntfunctionaris van een dergelijk geval van seksueel misbruik dat tot zelfstandig handelen van de bisschop of overste noopt, en welke melding niet tot het indienen van een klacht door klager leidt, dan informeert de meldpuntfunctionaris de voorzitter van de BAC vertrouwelijk. Indien de voorzitter van de BAC oordeelt dat zodanige feiten zich voordoen, informeert hij de betrokken ordinarius of overste, die vervolgens aan de voorzitter van de BAC een verzoek doet tot het instellen van een vooronderzoek.

7. Zelfstandige bevoegdheid

Het feit dat de klager degene is die een procedure aanhangig maakt, doet geen afbreuk aan de bevoegdheden van een ordinarius op grond van canon 1717 CIC, luidende:

- 1 *Telkens wanneer de ordinarius van een misdrijf kennis krijgt, tenminste met een schijn van waarheid, dient hij zelf of door een andere geschikte persoon een behoedzaam onderzoek in te stellen betreffende de feiten en omstandigheden en betreffende de toerekenbaarheid, tenzij dit onderzoek volstrekt overbodig lijkt.*
2. *Er moet gewaakt worden dat door dit onderzoek niemands goede naam in gevaar wordt gebracht.*

Canon 1397 CIC bepaalt:

Wie een mens doodt of met geweld of bedrog ontvoert of vasthoudt of verminkt of ernstig verwondt, dient naar gelang van de ernst van het misdrijf met de ontnemingen en verboden waarover in can. 1336, gestraft te worden; het doden echter van personen over wie in can. 1370, wordt gestraft met de daar bepaalde straffen.

Canon 1395 CIC bepaalt wat in dit verband misdrijven gepleegd door de priester zijn, en wel als volgt:

- 1 *Een clericus die in concubinaat leeft, buiten het geval waarover in canon 1394 (over het huwelijk van een priester), en een clericus die in een andere uiterlijke zonde tegen het zesde gebod van de Decaloog ergernisgevend blijft verkeren, dienen met een suspensie gestraft te worden, waaraan, indien het misdrijf na vermaning blijft bestaan, trapsgewijs andere straffen toegevoegd kunnen worden tot wegzending uit de klerikale staat toe.*
2. *Een clericus die anderszins tegen het zesde gebod van de Decaloog misdaan heeft, dient, als het misdrijf bedreven is met geweld of bedreigingen of in het publiek of met een minderjarige beneden de leeftijd van zestien jaar, met rechtvaardige straffen gestraft te worden, wegzending uit de klerikale staat eventueel niet uitgesloten.*

Voor religieuzen gelden hier mutatis mutandis de canones 694 (wegzending wegens gesloten huwelijk) en 695 CIC (wegzending wegens misdrijven canones 1397, 1398 en 1395 CIC).

In die gevallen dat sprake is van een misdrijf als hiervoor bedoeld is de ordinarius of overste op grond van de Codex en aanverwante regelingen verplicht om zelfstandig op te treden en hoeft geen melding of klaagschrift afgewacht te worden. De Romeinse instructie om bij wetenschap van seksueel contact van een priester met iemand die jonger is dan 18 jaar dit altijd te melden aan Rome blijft eveneens onverkort van kracht. In het traject dat daarop volgt kan Hulp en Recht een rol vervullen. De melding aan Rome is immers mede of met name van belang om erop toe te zien dat sprake is, of zal zijn, van een zorgvuldige procedure, zowel naar slachtoffers als naar daders.

8. Klachten en bemiddeling

In het geval een klager aangeeft een klacht te willen indienen, wordt deze verwezen naar de juridisch adviseur teneinde hulp te bieden bij het opstellen van de klacht en klager te informeren over de procedure. Een klager kan ook voor eigen rekening gebruik maken van een eigen raadsman. Bij de vaststelling van eventuele schadevergoeding wordt doorgaans rekening gehouden met de hiervoor gemaakte kosten.

Een vertrouwenspersoon biedt gedurende de procedure de noodzakelijke pastorale zorg. Dat de procedure meer juridisch wordt op het moment dat een klaagschrift is ingediend heeft overigens mede tot doel dat binnen een redelijke termijn een rechtvaardige procedure wordt gevoerd, hetgeen zowel voor klager als aangeklaagde van belang is, en in tweede instantie ook in de sfeer van hulpverlening kan bijdragen aan herstel. Het recht vervult ook in dit perspectief een dienende rol.

9. Afwijzing klacht en informele klachtafhandeling

De voorzitter van de BAC kan na een summier onderzoek een klacht gemotiveerd afwijzen omdat deze kennelijk niet ontvankelijk of ongegrond is, of van onvoldoende gewicht (artikel 8.1 procedure). In het eerste geval is de BAC niet bevoegd (omdat bijvoorbeeld de aangeklaagde niet werkzaam is in een instelling van de RK Kerk), in het tweede geval is er geen enkele aanwijzing dat gebeurtenissen als bedoeld in de procedure hebben plaatsgevonden (klager kent bijvoorbeeld aangeklaagde niet persoonlijk) en in het derde geval gaat het nergens over (de feiten die klager aandraagt zijn inhoudelijk zo futiel dat het geen zaak is). In al deze gevallen kan de voorzitter zelfstandig een besluit nemen, tegen welk besluit de klager in verzet kan komen, waarna de BAC beslist.

Om onnodige en/of ongewenste juridisering of formalisering te voorkomen is in de nieuwe procedure meer nadrukkelijk de mogelijkheid van informele klachtafhandeling opgenomen (artikel 8.3 procedure). Niet elke klacht is optimaal gebaat bij een formele rechtsgang, in sommige gevallen zal zowel de klager als de aangeklaagde beter geholpen worden door bemiddeling. Of deze situatie zich voordoet is ter beoordeling van de voorzitter van de BAC, die het voorstel tot bemiddeling doet aan partijen. Indien partijen op dit voorstel niet ingaan, start de formele procedure.

10 Procedure bij de BAC

De behandeling van klachten vindt plaats door een kamer die bestaat uit drie leden van de BAC, waaronder in elk geval de voorzitter of de plaatsvervangend voorzitter. Er is sprake van een zorgvuldige procedure die voorziet in een zitting achter gesloten deuren. Geen der partijen is verplicht in persoon of bij gemachtigde te verschijnen. Ook in geval van afwezigheid bij de behandeling van één of meer partijen kan de BAC een advies uitbrengen. Aan de zitting gaat een traject van zorgvuldige voorbereiding vooraf waarin partijen over en weer van elkaars standpunten kennis hebben kunnen nemen.

De procedure is daarmee fundamenteel anders dan tot nu toe gebruikelijk was. In de oude procedure trad een gemachtigde op die afzonderlijk met de klager en de aangeklaagde sprak, van welke gesprekken verslagen werden gemaakt die – na goedkeuring – door de wederpartij konden worden ingezien en die uiteindelijk de basis voor oordeelsvorming in de BAC vormden. Deze voor de klager niet altijd even

doorzichtige manier van afhandeling van klachten is naar Nederlands recht ongebruikelijk en kan overigens ook in strijd zijn met internationale regels van behoorlijk procesrecht, zoals die ook in Nederland gelden.

Er is voorzien in een bepaling dat de BAC ambtshalve of op aangeven van klager of aangeklaagde partijen buiten elkaars aanwezigheid kan horen.

Leden van de BAC kunnen gewraakt worden (artikel 12 procedure) of zichzelf verschonen (artikel 13 idem), op grond van feiten en omstandigheden waardoor de onpartijdigheid schade zou kunnen lijden. Een verzoek tot wraking wordt ingediend door een partij, waarbij deze de gronden moet aangeven. Een verzoek tot verschoning wordt door een lid van de kamer zelf gedaan, omdat deze persoon zich niet vrij voelt om in de zaak te oordelen. Vervolgens vindt de procedure conform de artikelen 12 en 13 plaats. Redenen voor wraking en verschoning zijn divers en hebben doorgaans te maken met het feit dat men bij de zaak betrokken personen persoonlijk kent of anderszins bekend is met de zaak, waardoor onpartijdigheid in gevaar kan komen. Het is gewenst om bij de benoeming van een lid van de BAC aan deze morele verplichting aandacht te schenken.

De BAC geeft in een concrete zaak en op basis van een zorgvuldige procedure advies aan de ordinarius of overste. In de procedure die tot nu toe geldt wordt door de gehele BAC en alleen op basis van schriftelijke stukken besloten en geadviseerd. In de nieuwe procedure zal na de hierboven genoemde zitting van een kamer van de BAC bestaande uit drie leden van de BAC, deze kamer op basis van de behandeling van de zaak het advies opstellen over de gegrondheid van de klacht. Deze werkwijze komt niet alleen de transparantie in de procedure ten goede, zij is ook efficiënter. Er bestaat uiteraard geen enkel bezwaar tegen dat de gehele BAC in voorkomende gevallen zich buigt over vraagstukken die samenhangen met concrete procedures, dit is echter iets anders dan dat elk dossier door de voltallige BAC wordt beoordeeld. Bij de samenstelling van de BAC dient rekening gehouden te worden met verschillende disciplines, zodat bij het samenstellen van een kamer voor een concreet geval daaruit geput kan worden en een adequate kamer kan worden samengesteld. De voorzitter als ook de plaatsvervangend voorzitter dienen echter jurist te zijn en rechterlijke ervaring te hebben in de zittende magistratuur; de overige leden van de BAC kunnen worden betrokken uit relevante maatschappelijke geledingen (sociaal psychologisch terrein). Nuttig is een canonist in de BAC te hebben, nodig is ook één of meer personen aan te trekken met ervaring op het terrein van informele klachtbehandeling.

De BAC geeft in haar advies gemotiveerd de feiten en omstandigheden aan zoals zij die uit de behandeling van een zaak heeft kunnen opmaken, haar opvatting over de al of niet gegrondheid van de klacht, alsmede een advies met betrekking tot te nemen maatregelen. Het is aan de bisschop, militair ordinarius of overste om naar aanleiding van het advies van de BAC te besluiten.

In geval zich nieuwe feiten voordoen, kan de ordinarius de BAC verzoeken het onderzoek te heropenen en die nieuwe feiten te onderzoeken.

11. Na het advies van de BAC

Nadat de BAC een advies heeft uitgebracht aan de ordinarius dient deze binnen dertig dagen te beslissen conform de regels van het recht en met inachtneming van canon 51 CIC, luidende: *'Een decreet dient schriftelijk uitgevaardigd te worden en, als het een*

beslissing betreft, met ten minste summiere vermelding van de beweegredenen'. Bij de beslissing worden tevens de mogelijkheden aangegeven om daartegen bezwaar of beroep aan te tekenen. De ordinarius stelt de aangeklaagde in de gelegenheid om te worden gehoord, voorafgaand aan de door hem te nemen beslissing. Bij het gesprek dat in dit verband plaatsvindt is de voorzitter van de BAC aanwezig, of een der leden van de kamer die het advies aan de ordinarius hebben gegeven.

Het staat de ordinarius vanzelfsprekend vrij om van het advies van de BAC af te wijken. Een dergelijk besluit verdient uiteraard wel een nadere motivering. Een afschrift van de uiteindelijke beslissing van de ordinarius wordt gezonden aan de BAC. Tegen de beslissing van de ordinarius kan bezwaar worden aangetekend, in de meeste bisdommen wordt dit bezwaar behandeld door het diocesaan bureau voor geschillen. Deze rechtsgang is geregeld in het Wetboek van Kerkelijk recht, deel V, afdeling 1 (canon 1733-1739 CIC).

Indien en voor zover door de bisschop aan het slachtoffer een nader te bepalen schadevergoeding wordt toegekend en het een dader betreft die viel onder de kring van verzekerden zoals die is omschreven in de polis die tot 1 november 2001 bij verzekeringsmaatschappij AEGON liep, wordt door de bisschop, onder toezending van de in de procedure genoemde stukken, een claim ter zake neergelegd bij de zgn. Commissie van Toetsing zoals die is ingericht door AEGON en de RK Kerk in Nederland. De procedure is in dit geval derhalve als volgt:

1. klager dient een klacht in;
2. procedure bij Hulp en Recht wordt gevolgd;
3. advies van BAC gaat naar ordinarius;
4. ordinarius beslist;
5. ordinarius roept aangeklaagde op om beslissing mee te delen;
6. uitvoering beslissing, zaak is afgehandeld.

Hierná dient de bisschop een verzoek tot betaling van een eventuele schadevergoeding in bij de Commissie van Toetsing. De beslissing op dit verzoek is dus slechts nog van belang voor de betrokken bisschop c.q. de Kerkprovincie en Aegon.

12. Nogmaals: hulp

Niet alleen bij gelegenheid van de melding of bij het indienen van een klacht kan het van belang zijn om hulp te verlenen aan klagers. Na afronding van de procedure en bij gelegenheid van de beslissing van de ordinarius is het verlenen van hulp en pastorale zorg primair de taak en verantwoordelijkheid van de bisschop of overste. Hulp en recht kan hierin wel bemiddelen doch speelt zelfstandig in deze geen rol.